

Een mooi gezicht was verder het Wollegras, dat overal met zijn zilverachtige pluimen boven de omliggende begroeiing uitstak. Ook de begroeiing in het water was buitengewoon indrukwekkend, maar helaas schoot onze kennis tekort om alle soorten bij naam te kunnen aanduiden. Misschien dat we na het verschijnen van de "Flora van Noordwijk" hiervoor de nodige tijd kunnen vinden. De zoetwaterflora vereist toch weer een hele aparte studie.

Tenslotte zetten wij koers naar een prachtig oud loofbosgebied, even verderop. Dit bosgebied is doorsneden met tal van oude beddingen van beken en andere oude waterlopen, die op dat ogenblik behoorlijk met water gevuld waren. Vooral het afgelopen zomerseizoen was dit gebied bijzonder vochtig omdat er de laatste tijd nogal wat regen is gevallen. Helaas is dit nog een van de weinige gebieden die nog een behoorlijke vochtige ondergrond kennen, hetgeen dan ook duidelijk te merken was aan de rijke en zeer gevarieerde onderbegroeiing. De drogere gebieden van de Veluwe kunnen zonder meer voor wat betreft de plantengroei soortenarm genoemd worden.

Een van de grootste verrassingen was het Goudveil, dat hier gelukkig nog behoorlijk algemeen voorkomt. Deze soort is zeer gevoelig en prefereert vooral helder en schoon water, dat bovendien nog stromend moet zijn. Door de steeds toenemende cultivering en bemesting van allerlei gebieden in Nederland is het aantal geschikte groeiplaatsen van deze plant zeer sterk afgenomen en wel zozeer, dat ze nog maar nauwelijks in Nederland te vinden is. Bij het lopen langs de verschillende beddingen ontdekten wij nog verschillende andere interessante soorten zoals de Smalle Beukvaren, de Tongvaren en Schaduwgras, door de stand van het bovenste blad ook wel genoemd "Heil Hitlergras".

Na deze laatste rondwandeling werd de excursie besloten en keerden wij allen voldaan naar huis. Overigens waren alle deelnemers van mening, dat een dergelijke excursie best eens voor herhaling vatbaar zou zijn, ook voor de andere leden van de Vereniging.

C.M.J.Verweij

VANUIT HET LAND WAAR DE KOEKOEK GEEN "KOEKOEK" ROEPT.

Zoals de meesten wel weten, ben ik uit Rwanda teruggekeerd, na er ruim 2 jaar gewerkt te hebben op een theeplantage. In die tijd heb ik ruimschoots de gelegenheid gehad naar vogels te kijken. Het is leuk om Nederlandse zomergasten in hun winterverblijf te ontmoeten, want zowel hun gedrag als hun uiterlijk is verschillend van dat in hun zomerverblijf. Zo hoor je onze Koekoek in Rwanda geen "koekoek" roepen.

Ik kan het nu in Nederland ook niet laten bij vogels zoals de Gele Kwikstaart te denken: "Heb ik jou daar niet gezien die bewuste dag, toen je opgeschrikt werd door een Afrikaanse Wouw en luid roepend met je soortgenoten tussen de theestruiken uitvloog?". En de Oeverloper, die ik hier 's nachts hoor overkomen, zouden ze weer op reis zijn naar Rwanda om daar in de kanaaltjes en stroompjes tussen de theestruiken naar voedsel te scharrelen? Dan hebben ze een lange reis voor de boeg met de vele gevaren van uitputting en de meedogenloze jacht in de zuidelijke landen waar ze doorkomen, evenals de Boerenzwaluwen, die in het voorjaar eens met honderden tegelijk op een afrastering zaten uit te rusten met op de achtergrond zebra's en impala's. De Afrikaanse soortgenoten hebben het een stuk gemakkelijker. Die hoeven niet wegens het gebrek aan voedsel weg te trekken. Je ziet ze dan ook het gehele jaar door zoals de Moskeezwaluw, de grootste in Rwanda voorkomende zwaluw, die ongeveer zo groot als een Spreeuw is en een typisch gedrag heeft. Hij zit vaak plat op de grond te rusten, meestal op de weg en vliegt dan ook vlak voor de auto op. De auto's kunnen daar vanwege de slechte wegen niet snel rijden, wat voor de vogels een meevaller is. Ik heb daar zelden doodgereden vogels gevonden.

Deze Moskeezwaluw met zijn rode stuit en rode onderdelen was bij ons een minder algemene verschijning aangezien zijn biotoop in lagere gebieden is en wel in associatie met baobabomen, waarin hij ook nestelt.

Evenals de Moskeezwaluw nestelt ook de Palmgierzwaluw in bomen en wel in de diverse soorten palmen, waar hij in de dode afhangende bladeren broedt. Deze gierzwaluw is de slankste onder zijn soortgenoten en erg sierlijk zoals hij als een sikkeltje door de lucht scheert.

De Kleine Gierzwaluw is een soort met een recht afgesneden staart en een witte stuit, die onder veranda's en dakranden nestelt, waar hij zijn nest van klei, veertjes en pluis zoals kapok onder de daken kleeft. Dit is in Afrika de typische gierzwaluw met de roepende jongen op de warme avonden, zoals hier in Noordwijk op warme zomeravonden de Gierzwaluw te horen is.

Maar om op de gewone zwaluwen terug te komen, denk ik aan een paar vreemd gekleurde soorten, die in Rwanda algemeen waren, zoals de Witkopzwaluw, een soort die een beetje vleermuisachtig vliegt en waarbij het mannetje zeer in het oog valt door zijn spierwitte kop.

Een dan is er ook een pikzwarte kleine zwaluwsoort, die alleen te zien was in de oerwouden boven de 2200 meter.

Een andere soort is de Gestreepte Zwaluw, een erg mooi gekleurd vogeltje met een rode kop en stuit en een gestreepte buik, die ook onder de dakrand van mijn huis broedde in een nest dat gebouwd was door de Roodstuitzwaluw. Dit nest lijkt op het nest van een Huiszwaluw, maar was voorzien van een lange slurfachtige ingang.

Bij een andere Roodstuitzwaluw heb ik de 2 jongen goed kunnen zien, want dit nest was voor driekwart afgebroken en de jongen zaten nog in het laatste restje van de nestkom. Deze jongen zijn toch volgroeid en uitgevlogen ondanks het kapotte nest vlak boven een deur die dagelijks werd gebruikt.

De favoriete plaats van de oudervogels was altijd boven in de bananenplanten, waar ze meestal bedrijvig aan het verenpoetsen waren. Deze plaats was in trek bij meerdere vogels, zoals de Muisvogels. Deze Muisvogels zijn zo groot als Spreeuwen, maar hebben een veel langere staart. Zoals de naam al zegt, lijken deze vogels qua kleur op muizen en ook klauteren ze als muizen door de struiken. Het zijn de meest grondige vernielers en dieven van de groentetuinen en in de praktijk bleek meestal, dat ik de kool en sla uitsluitend voor de Muisvogel geplant had. Zelfs de vruchten kregen geen kans om te rijpen met deze rovers in de tuin. Gelukkig hebben zij ook hun natuurlijke vijanden o.a. de uilen, die niet alleen voor hen, maar ook voor mij persoonlijk gevaarlijk bleken te zijn.

Een "ingrijpende" gebeurtenis bewees dit.

Op een dag, zoekend naar braakballen, liep ik per ongeluk langs het grondnest van een uil, waarop ik opmerkzaam word gemaakt door één van de oudervogels, die eerst geluidloos rakelings over mijn hoofd vloog en de tweede keer zijn nagels in mijn achterhoofd plantte. Ik heb de braakballen toen maar tot na de broedtijd laten liggen, want met een Afrikaanse Arenduil valt niet te spotten.

Willem van Duyn

ZEEHONDENPERIKELEN

Bij alle waarnemingen die voor de Noordwijkse kust gedaan worden, konden er in de loop der jaren zeer bijzondere genoteerd worden, maar de zeehond is zo langzamerhand zo hard in aantal teruggelopen, dat een ontmoeting met dit prachtige dier hier tot de zeldzaamheden behoort.

Welnu, vrijdag, 8 september 's middags om 5.00 uur week er één van die regel af en beklom het Noordwijkse strand ter hoogte van hotel "De Baak" om bij nadering van een al te opdringerige fotograaf direct weer zee te kiezen. Echter niet voor lang, want toen een tiental getuigen van dit voorval zich wat meer van de branding verwijderde, ondernam het diertje een tweede poging om aan land te komen. Ervaringen tijdens vroegere wadlooptochten hadden geleerd dat "robber" van nature zeer schuwe dieren zijn en tijdens het rusten op drooggevallen zandplaten al op grote afstand onrustig worden wanneer er mensen naderen.

Gezien de herhaalde pogingen om aan land te komen in het bijzijn van zijn aartsvijand de mens, lag het voor de hand, dat we te doen hadden met een ziek of gewond exemplaar.